

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 8 och 130 § i mervärdesskattelagen och ändring av en lag om ändring av mervärdesskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att mervärdesskattelagen och en lag om ändring av mervärdesskattelagen ändras. Som ett led i social- och hälsovårdsreformen och för att förbättra upphandlingsneutraliteten föreslås välfärdsområdena få rätt att få skatten på skattepliktiga upphandlingar återburen redan före 2023, medan beredningen av deras egentliga verksamhet pågår. Rätten till återbäring föreslås omfatta även alla offentliga samfund som i mervärdesbeskattningen jämföras med välfärdsområden.

Dessutom föreslås vissa preciseringar i mervärdesskattelagen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt. Enligt förslaget ska ändringarna som gäller rätten till återbäring tillämpas retroaktivt från och med den 1 juli 2021.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och föreslagna ändringar	3
2 Beredning.....	3
3 Propositionens konsekvenser.....	4
4 Ikraftträdande.....	4
LAGFÖRSLAG	6
1. Lag om ändring av 8 och 130 § i mervärdesskattelagen	6
2. Lag om ändring av en lag om ändring av mervärdesskattelagen	7
BILAGA	8
PARALLELLTEXTER	8
1. Lag om ändring av 8 och 130 § i mervärdesskattelagen	8
2. Lag om ändring av en lag om ändring av mervärdesskattelagen	10

MOTIVERING

1 Bakgrund och föreslagna ändringar

Ändringarna i mervärdesskattelagen (1501/1993) föranledda av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet, nedan *social- och hälsovårdsreformen*, godkändes genom lag 623/2021 den 29 juni 2021. Enligt den lagen har välfärdsområdena i syfte att förbättra upphandlingsneutraliteten rätt till den återbäring som avses i 130 § i mervärdesskattelagen när deras egentliga verksamhet inleds från början av 2023.

Med hänsyn till det beredningsarbete som krävs för att organisera välfärdsområdenas förvaltning, överföra uppgifter och förrätta välfärdsområdesval inrättades välfärdsområdena från och med den 1 juli 2021. En tidigare bedömning har inte gett klarhet i huruvida välfärdsområdena före sin egentliga verksamhet kommer att göra sådana varu- och tjänsteupphandlingar genom vilka upphandlingsneutraliteten kan äventyras. Den årliga skatten på sådana upphandlingar, dvs. upphandlingar som görs innan den egentliga verksamheten inleds, beräknas uppgå till ca 1,4 procent av det beräknade totala beloppet på 1,6 miljarder euro årlig mervärdesskatt på upphandlingar som hänför sig till uppgifter som överförs till välfärdsområdena i början av 2023. Upphandlingarna beräknas inkludera också upphandlingar av tjänster såsom ekonomiförvaltnings-tjänster och informationstekniktjänster, för vilka problem i fråga om upphandlingsneutralitet är större. Beredningsprocessen för ett välfärdsområde kan i praktiken organiseras på många sätt. Till exempel kan egen personal anställas för välfärdsområdet eller tjänster upphandlas från kommunala aktörer eller utomstående privata företag. Därför är problem som gäller upphandlingsneutralitet möjliga medan beredningsprocessen pågår.

För att förbättra upphandlingsneutraliteten i beredningsstadiet, före själva verksamheten inleds, föreslås det att välfärdsområdena ska ha rätt till den återbäring som avses i 130 § i mervärdesskattelagen från den dag de inrättas. Rätten till återbäring föreslås gälla även de organisationer som enligt lag 623/2021 jämföras med välfärdsområdena i mervärdesbeskattningen, dvs. välfärdssammanslutningarna, samt Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen, som har organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland. Enligt motiveringen till den proposition av regeringen i vilken ovannämnda lag föreslogs (RP 241/2020 rd) föranleder social- och hälsovårdsreformen inga ändringar i hur den verksamheten organiseras i landskapet Åland och det är inte meningen att landskapets ställning i mervärdesbeskattningen ska ändras. Därför föreslås det att mervärdesskattelagen ändras retroaktivt och dessutom så att rätten till återbäring fortsättningsvis ska inkludera landskapet Åland, som med stöd av den nya lagen jämföras med en kommun och inte ett välfärdsområde i mervärdesbeskattningen. Återbäring kan enligt förslaget fås retroaktivt utan sanktioner.

Enligt mervärdesskattelagens 8 § 3 mom., som infördes i lag 623/2021, tillämpas det som föreskrivs om välfärdsområden på Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen när de har organiseringsansvaret för social- och hälsovården eller räddningsväsendet. Formuleringen i 8 § preciseras så att det framgår tydligt att Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen jämföras med välfärdsområdena också när de på basis av sitt organiseringsansvar för social- och hälsovården organiserar kompletterande social- och hälsovårdstjänster på frivillig basis.

2 Beredning

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samråd med Skatteförvaltningen. På grund av ärendets brådskande natur har propositionen inte sänts ut på remiss.

3 Propositionens konsekvenser

I 15 § i lagen om genomförande av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet och om införande av den lagstiftning som gäller reformen, (616/2021), nedan *införandelagen*, finns bestämmelser om finansieringen av verksamheten av välfärdsområdenas temporära beredningsorgan samt av välfärdsområdena fram till 2023. Finansieringen av verksamheten 2021 och 2022 grundar sig på statsunderstöd som betalas ur statens medel. Enligt 15 § 3 mom. i införandelagen ska staten dessutom finansiera organen i den temporära HUS-beredningsgruppen och i HUS-sammanslutningen under 2021 och 2022.

Finansieringen enligt 15 § i införandelagen har budgeterats under moment 28.89.30 i statsbudgeten (Finansieringen av välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen). Finansministeriet har den 1 juli 2021 fattat ett statsunderstödsbeslut som gäller finansiering till välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. Understöd har betalats till områdena i den takt områdenas temporära beredningsorgan har konstituerat sig. Det totala beloppet av understöd beviljade för 2021 uppgår till ca 15 miljoner euro.

I budgetpropositionen 2022 ingår ett anslagsförslag på 47,146 miljoner euro under moment 28.89.30. Det föreslagna anslaget är avsett för välfärdsområdena, för beredningen av HUS-sammanslutningen och för Helsingfors stad.

Utöver finansieringen enligt 15 § i införandelagen anvisas välfärdsområdena, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen särskild finansiering i form av statsunderstöd för genomförande av ändringar i deras informationshantering och informationsförvaltning. IKT-ändringskostnaderna budgeteras under moment 28.70.05 i statsbudgeten. I propositionen om statsbudgeten 2022 ingår ett anslagsförslag på 175,3 miljoner euro för detta ändamål. Dessutom har riksdagen i juni 2021 godkänt en tredje tilläggsbudget för 2021, i vilken det ingår ett anslag på 50 miljoner euro för IKT-ändringskostnader föranledda av reformen. Välfärdsområdenas och Helsingfors stads IKT-ändringskostnader och IKT-ändringskostnaderna för beredningen av HUS-sammanslutningen kompenseras med hjälp av statsunderstöd som beviljas baserat på projektplanerna. Planen är att statsunderstöden för informationshantering och informationsförvaltning ska beviljas från och med senhösten 2021. Eftersom anslaget har karaktär av statsunderstöd baserat på projektplaner är det möjligt att ta ändringarna enligt lagförslaget i beaktande när understöd beviljas, genom att understödsbeloppet för mervärdesskattekostnader sänks.

Mervärdesskatten i upphandlingarna som är avsedda att finansieras med ovannämnda understöd beräknas uppgå till ca 7 miljoner euro 2021 och ca 25 miljoner euro 2022.

Planen är att de kvantitativa konsekvenserna av propositionen för välfärdsområdena finansiering ska beaktas i tilläggsbudgetpropositionen 2022, så att den samlade statliga finansieringen till välfärdsområdena hålls kostnadsneutral. Uppgifter om återbärningarna av mervärdesskatt 2021 kommer att finnas tillgängliga i början av 2022.

De föreslagna ändringarna medför endast små administrativa kostnader för Skatteförvaltningen. Ändringarna bedöms inte medföra något behov av tilläggsfinansiering för Skatteförvaltningen.

4 Ikraftträdande

Det föreslås att lagarna ska träda i kraft så snart som möjligt.

Enligt förslaget tillämpas de delar av lagen om ändring av mervärdesskattelagen som gäller andra offentliga samfund än kommuner och samkommuner när en såld vara har levererats, en

tjänst tillhandahållits, ett gemenskapsinternt förvärv gjorts, en vara överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara uppstått med stöd av 87 § i denna lag den 1 juli 2021 eller därefter. Enligt gällande lag omfattas kommuner och samkommuner av rätten till återbäring och en retroaktiv tillämpning är således inte nödvändig.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 8 och 130 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 8 och 130 §, sådana de lyder, 8 § i lag 623/2021 och 130 § i lagarna 377/1994, 1486/1994, 1457/2001 och 1392/2010, som följer:

8 §

På samkommuner samt på landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet Åland tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om kommuner.

På välfärdssammanslutningar samt på Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen, som har organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet, tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområden.

130 §

Välfärdsområdena och kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Den återbäring som nämns i 1 mom. gäller inte skatt som ingår i privat konsumtion, i anskaffningar som avses användas för ändamål som nämns i 114 eller 114 a § eller för anskaffning för uthyrning av fastighet.

Den som har rätt till återbäring ska meddela Skatteförvaltningen den sammanlagda skatt som ska återbäras för kalenderåret enligt 1 mom. Meddelandet ska lämnas senast före utgången av den andra månaden efter kalenderårets slut till den del uppgifterna inte har uppgetts tidigare. Från det belopp som uppges får avdrag göras för den skatt som under kalenderåret ska betalas med stöd av 6 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas om en såld vara har levererats, en tjänst tillhandahållits, ett gemenskapsinternt förvärv gjorts, en vara överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) har uppstått den dag lagen träder i kraft eller därefter.

Denna lag tillämpas dock på andra offentliga samfund än kommuner och samkommuner om en såld vara har levererats, en tjänst tillhandahållits, ett gemenskapsinternt förvärv gjorts, en vara överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § i mervärdesskattelagen har uppstått den 1 juli 2021 eller därefter. Om ett i detta moment avsett offentligt samfund får en sådan återbäring enligt 130 § som gäller en skatteperiod för vilken sista inlämningsdagen för skattedeklarationen infaller efter den 1 juli 2021 men före ikraftträdandet av denna lag, påförs inte den som är berättigad till återbäring någon förseningsavgift enligt 35 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) och inte heller någon annan påföljd.

2.

Lag

om ändring av en lag om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ändring av mervärdesskattelagen (623/2021) 130 §, och
ändras 130 a § 2 mom. som följer:

130 a §

Kommunerna har rätt till återbäring för den kalkylerade skatten på de skattefria i 38 a § avsedda tjänster och varor i form av socialvård som de anskaffat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 16 september 2021

Statsminister

Sanna Marin

Finansminister Annika Saarikko

1.

Lag

om ändring av 8 och 130 § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 8 och 130 §, sådana de lyder, 8 § i lag 623/2021 och 130 § i lagarna 377/1994, 1486/1994, 1457/2001 och 1392/2010, som följer:

Gällande lydelse

8 §

På samkommuner tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om kommuner.

På välfärdssammanslutningar samt på landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet Åland tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområden.

Vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområden tillämpas på Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen när de har organiseringsansvaret för social- och hälsovården eller räddningsväsendet.

130 §

Kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Den återbäring som nämns i 1 mom. gäller inte skatt som ingår i privat konsumtion, i anskaffningar som avses användas för ändamål som nämns i 114 eller 114 a § eller för anskaffning för uthyrning av fastighet.

Kommunerna ska för Skatteförvaltningen uppge de sammanlagda skatteåterbäringarna för kalenderåret enligt 1 mom. senast före utgången av den andra månaden efter kalender-

Föreslagen lydelse

8 §

På samkommuner *samt på landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet Åland* tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om kommuner.

På välfärdssammanslutningar samt på *Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen, som har organiseringsansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet*, tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområden.

130 §

Välfärdsområdena och kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Den återbäring som nämns i 1 mom. gäller inte skatt som ingår i privat konsumtion, i anskaffningar som avses användas för ändamål som nämns i 114 eller 114 a § eller för anskaffning för uthyrning av fastighet.

Den som har rätt till återbäring ska meddela Skatteförvaltningen den sammanlagda skatt som ska återbäras för kalenderåret enligt 1 mom. Meddelandet ska lämnas senast före

Gällande lydelse

året till den del uppgifter inte har uppgetts tidigare. Med stöd av 6 § 3 mom. får avdrag för den skatt som ska betalas under kalenderåret göras från det uppgivna beloppet.

Föreslagen lydelse

utgången av den andra månaden efter kalenderårets slut till den del uppgifterna inte har uppgetts tidigare. Från det belopp som uppges får avdrag göras för den skatt som under kalenderåret ska betalas med stöd av 6 § 3 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Denna lag tillämpas om en såld vara har levererats, en tjänst tillhandahållits, ett gemenskapsinternt förvärv gjorts, en vara överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § i mervärdesskattelagen (1501/1993) har uppstått den dag lagen träder i kraft eller därefter.

Denna lag tillämpas dock på andra offentliga samfund än kommuner och samkommuner om en såld vara har levererats, en tjänst tillhandahållits, ett gemenskapsinternt förvärv gjorts, en vara överförs från upplagringsförfarande eller skyldigheten att betala skatt för en importerad vara med stöd av 87 § i mervärdesskattelagen har uppstått den 1 juli 2021 eller därefter. Om ett i detta moment avsett offentligt samfund får en sådan återbäring enligt 130 § som gäller en skatteperiod för vilken sista inlämningsdagen för skattedeklarationen infaller efter den 1 juli 2021 men före ikraftträdandet av denna lag, påförs inte den som är berättigad till återbäring någon förseningsavgift enligt 35 § i lagen om beskattningsförfarandet beträffande skatter som betalas på eget initiativ (768/2016) och inte heller någon annan påföljd.

2.

Lag

om ändring av en lag om ändring av mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om ändring av mervärdesskattelagen (623/2021) 130 §, och
ändras 130 a § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

130 §

Välfärdsområdena och kommunerna har rätt till återbäring av skatt enligt 10 kap. som ingår i en anskaffning och från vilken avdrag inte får göras eller för vilken inte betalas återbäring enligt 131 §. Återbäring fås även för skatt som betalas på understöd eller bidrag som avses i 79 § 1 mom.

Den återbäring som nämns i 1 mom. gäller inte skatt som ingår i privat konsumtion, i anskaffningar som avses användas för ändamål som nämns i 114 eller 114 a § eller för anskaffning för uthyrning av fastighet.

Den som har rätt till återbäring ska meddela Skatteförvaltningen den sammanlagda skatt som ska återbäras för kalenderåret enligt 1 mom. Meddelandet ska lämnas senast före utgången av den andra månaden efter kalenderårets slut till den del uppgifterna inte har uppgetts tidigare. Från det belopp som uppges får avdrag göras för den skatt som under kalenderåret ska betalas med stöd av 6 § 3 mom.

130 a §

Kommunerna samt landskapet Åland och de kommuner som hör till landskapet Åland har rätt till återbäring för den kalkylerade skatten på de skattefria tjänster och varor enligt 38 a § som avser socialvård som de anskaffat.

Föreslagen lydelse (upphävs)

130 a §

Kommunerna har rätt till återbäring för den kalkylerade skatten på de skattefria i 38 a § avsedda tjänster och varor i form av socialvård som de anskaffat.

Denna lag träder i kraft den 20 .